

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2019. november 14.*

„Előzetes döntéshozatal – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29/EK irányelv – Az előadóművészek kizárólagos jogai – A 2. cikk b) pontja – Többszörözési jog – A 3. cikk (2) bekezdésének a) pontja – Nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel – Engedélyezés – Vélelem – A nemzeti audiovizuális örökség megőrzéséért és hasznosításáért felelős állami intézményt az alól mentesítő nemzeti szabályozás, hogy beszerezze az előadóművész írásbeli hozzájárulását az ezen előadóművész előadásainak felvételeit tartalmazó archívumok hasznosításához”

A C-484/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (Franciaország) a Bírósághoz 2018. július 20-án érkezett, 2018. július 11-i határozatával terjesztett elő

a **Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam)**,

PG,

GF

és

az **Institut national de l’audiovisuel**

között,

a **Syndicat indépendant des artistes-interprètes (SIA-UNSA)**,

a **Syndicat français des artistes-interprètes (CGT)**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, I. Jarukaitis, Juhász E., M. Ilešić (előadó) és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: G. Hogan,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. március 21-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: francia.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam), PG és GF képviselőiben C. Waquet és H. Hazan avocats,
- az Institut national de l’audiovisuel, a Syndicat indépendant des artistes-interprètes (SIA-UNSA) és a Syndicat français des artistes-interprètes (CGT) képviselőiben C. Caron avocat,
- a francia kormány képviselőiben D. Colas, B. Fodda, D. Segoin, A.-L. Desjonquères és A. Daniel, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben É. Gippini Fournier és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. május 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o.; HL 2014. L 10., 32. o.) 2. cikke b) pontjának, 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának és 5. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészről a Société de perception et de distribution des droits des artistes interprètes de la musique et de la danse (zenei és tánc-előadóművészek jogai után járó díjak beszedésével és szétosztásával foglalkozó társaság, Franciaország, a továbbiakban: Spedidam), valamint PG és GF, másrészről az Institut national de l’audiovisuel (nemzeti audiovizuális intézet, Franciaország, a továbbiakban: INA) között, a PG-t és GF-et illető előadóművészi jogoknak az INA általi állítólagos megsértése tárgyában folyó eljárásban nyújtották be.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2001/29 irányelv (9), (10), (21), (24) és (31) preambulumbekkezdése kimondja:
 - „(9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. A szellemi tulajdon ennek megfelelően a tulajdon részeként nyert elismerést.
 - (10) Ahhoz, hogy a szerzők és előadóművészek a jövőben is alkotó- és művészi tevékenységet folytathassanak, műveik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell, hogy részesüljenek, ugyanúgy mint a producerek, annak érdekében, hogy a művek pénzügyi hátterét biztosítani tudják. Az olyan termékek előállítása, mint a hangfelvételek, a filmek vagy a multimédia-termékek, illetve az olyan szolgáltatások nyújtása, mint a lehívásra történő hozzáférhetővé tétel, jelentős befektetést igényelnek. A megfelelő díjazás biztosításához, illetve a befektetés kielégítő mértékű megtérüléséhez a szellemi tulajdonjogok megfelelő szintű védelme szükséges.

[...]

- (21) Ennek az irányelvnek meg kell határoznia az egyes kedvezményezettek tekintetében a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények körét. Ennek a közösségi vívmányokkal összhangban kell történnie. A belső piacon belüli jogbiztonság biztosítása érdekében e cselekmények fogalmát tágan kell meghatározni.

[...]

- (24) A védelem alatt álló teljesítmények 3. cikk (2) bekezdésének megfelelő nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételét úgy kell értelmezni, hogy ez lefedjen minden olyan cselekményt, amikor a védelem alatt álló teljesítményeket a nyilvánosság olyan tagjai számára teszik hozzáférhetővé, akik a hozzáférhetővé tétel kiindulópontjának helyszínén nincsenek jelen; ez a jog más cselekményekre nem vonatkozik.

[...]

- (31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak jogai és érdekei között. [...] A belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében ezeket a kivételeket és korlátozásokat egységesebben kell meghatározni. A harmonizáció mértékét az határozza meg, hogy az adott kivételek és korlátozások hogyan hatnak a belső piac zavartalan működésére.”

- 4 Ezen irányelvnek „A többszörözési jog” című 2. cikkének szövege a következő:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

[...]

- b) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

[...]”

- 5 Az említett irányelvnek „A művek nyilvánossághoz közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének joga” című 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát akár vezetékes akár vezeték nélküli, illetve oly módon történő hozzáférhetővé tétel esetében is, amikor a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

- a) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

[...]”

- 6 A 2001/29 irányelv 5. cikke az ezen irányelv 2–4. cikkében előírt kizárólagos jogok tekintetében számos kivételt és korlátozást állapít meg, amelyet a tagállamok nemzeti jogukban előírhatnak vagy kötelesek előírni.

- 7 Az említett irányelv „Időbeli hatály” című 10. cikke így rendelkezik:

„(1) Ezen irányelv rendelkezéseit alkalmazni kell mindazon – ebben az irányelvben említett – művek vagy más teljesítmények tekintetében, amelyek 2002. december 22-én a tagállamok szerzői jogi és szomszédos jogi jogszabályai alapján védelemben részesülnek, illetve amelyek az ezen irányelvben vagy az 1. cikk (2) bekezdésében foglalt védelmi feltételeknek megfelelnek.

(2) Ez az irányelv nem érinti a 2002. december 22. előtt végzett cselekményeket és szerzett jogokat.”

A francia jog

- 8 A code de la propriété intellectuelle (szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv) L. 212-3. cikkének első bekezdése így rendelkezik:

„Az előadóművész írásbeli engedélyre szükséges az előadása rögzítéséhez, többszörözéséhez és nyilvánossághoz közvetítéséhez, valamint – ha hang- és képfelvételt is rögzítettek róla – az előadás hang- és képanyagának különálló felhasználásához.

Ezen engedélyre és a hozzá kapcsolódó díjazásra a munka törvénykönyvének L. 762-1. és L. 762-2. cikke irányadó, a jelen törvény L. 212-6. cikke rendelkezéseire is figyelemmel.”

- 9 E törvénykönyv L. 212-4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az előadóművész és az előállító között audiovizuális mű létrehozására kötött szerződés aláírása az előadóművész előadásának rögzítésére, többszörözésére és nyilvánossághoz közvetítésére adott engedélynek minősül.

Az említett szerződésben a mű minden felhasználási módjára külön díjazást kell kikötni.”

- 10 A 2006. augusztus 1-jei 2006/961. sz. törvény 44. cikke által módosított loi n° 86–1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication (a kommunikációs szabadságról szóló, 1986. szeptember 30-i 86-1067. sz. törvény; JORF 1986. október 1., 11749. o.), (JORF 2006. augusztus 3., 11529. o.) 49. cikke (a továbbiakban: módosított 49. cikk) értelmében:

„Az [INA] mint ágazati és kereskedelmi természetű állami közintézmény feladata a nemzeti audiovizuális örökség megőrzése és gyarapítása.

I. – Az [INA] biztosítja a nemzeti műsorszolgáltató társaságok audiovizuális archívumainak megőrzését és hozzájárul azok felhasználásához. Ezen archívumok jellegét, díjait, a dokumentációs szolgáltatásainak pénzügyi feltételeit és üzemeltetési módjait az intézet és az egyes érintett társaságok között megállapodás állapítja meg. E megállapodások a költségvetésért és a kommunikációért felelős miniszterek rendeletével kerülnek jóváhagyásra.

II. – Az [INA] a részletszabályokban meghatározott feltételek mellett hasznosítja a nemzeti műsorszolgáltató társaságok audiovizuális archívumainak kivonatait. Mint ilyen szervezet, az első sugárzástól számított egy év elteltével megszerzi az említett kivonatok felhasználási jogait.

Az [INA] marad a hordozók és műszaki anyagok tulajdonosa és a nemzeti műsorszolgáltató társaságok és az 58. cikkben említett társaság audiovizuális archívumai azon felhasználási jogainak jogosultja, amelyek a [a kommunikációs szabadságról szóló, 1986. szeptember 30-i 86-1067. sz. törvényt módosító (JORF 2000. augusztus 2., 11903. o.)] 2000. augusztus 1-jei 2000-719. sz. törvény közzétételét

megelőzően átszálltak rá. A nemzeti műsorszolgáltató társaságoknak, valamint az 58. cikkben említett társaságnak azonban a saját vonatkozásukban továbbra is meg kell őrizniük ezen archívumok elsődleges felhasználási jogát.

Az [INA] a jelen bekezdésben említett felhasználási jogokat a szerzői vagy szomszédos jogok jogosultjai, illetve jogutódjaik személyhez fűződő és vagyoni jogai tiszteletben tartásával gyakorolja. Ugyanakkor a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. és L. 212-4. cikkétől eltérve a jelen cikkben említett archívumokban található előadóművészi művek felhasználásának feltételeit és az e felhasználás alapján járó díjazást a maguk az előadóművészek vagy az előadóművészek munkavállalói képviselői szervezetei és az [INA] közötti megállapodások rendezik. Az említett megállapodásokban meg kell határozni egyebek mellett a díjazás mértékét és a díjazás kifizetésének módját.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 11 Az INA a francia állam ágazati és kereskedelmi jellegű közintézménye, amelynek feladata a nemzeti audiovizuális örökség megőrzése és gyarapítása. E címen biztosítja többek között az olyan nemzeti audiovizuális gyártók audiovizuális archívumainak megőrzését, mint például a nemzeti műsorszolgáltató társaságok, és hozzájárul ezek felhasználásához.
- 12 PG és GF az 1985-ben elhunyt zenész, ZV jogutódjai.
- 13 2009-ben PG és GF észlelte, hogy az INA a webáruházában az ő engedélyük nélkül forgalmazott a ZV 1959 és 1978 között rögzített előadásait többszöröző kép- és hangfelvételeket. A Bíróság rendelkezésre álló iratokból az derül ki, hogy e kép- és hangfelvételeket a nemzeti műsorszolgáltató társaságok készítették, majd sugározták.
- 14 2009. december 28-án PG és GF a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. cikke alapján keresetet indított az INA ellen az őket megillető, előadóművészi jogok állítólagos megsértése miatt keletkezett kár megtérítése iránt.
- 15 2013. január 24-i ítéletével a tribunal de grande instance de Paris (párizsi általános hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) helyt adott e kérelemnek. E bíróság többek között úgy ítélte meg, hogy a módosított 49. cikk alkalmazása nem mentesítette az INA-t az előadóművészek az előadásai rögzítésének felhasználásához szükséges előzetes engedélye beszerzésének kötelezettsége alól. Így az utóbbi rendelkezésben említett kollektív megállapodások csak az új felhasználások után járó díjazás meghatározására irányulnak, amennyiben az érintett előadóművészek az első felhasználást engedélyezték. Márpedig a jelen esetben az INA nem szolgáltatott bizonyítékot ilyen engedély meglétére. 2014. június 11-i ítéletével a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország), amelyhez az INA fordult fellebbezéssel, lényegében helybenhagyta az első fokon hozott ítéletet.
- 16 2015. október 14-i ítéletével a Cour de cassation (semmtőszék, Franciaország) részben hatályon kívül helyezte a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) ítéletét. E bíróság kimondta, hogy e cour d'appel (fellebbviteli bíróság) tévedett, amikor azt állapította meg, hogy az eltérő szabályozás alkalmazásához bizonyítani kell, hogy az előadóművész engedélyezte az előadása első felhasználását, és ezzel olyan feltételt adott a jogszabályhoz, amelyet az nem tartalmaz.
- 17 A cour d'appel de Versailles (versailles-i fellebbviteli bíróság, Franciaország) 2017. március 10-i ítéletével, a felülvizsgálatot követően hozzá történt visszautalást követően, elutasította a PG és GF által indított keresetet. E bíróság ugyanis lényegében úgy ítélte meg, hogy a módosított 49. cikk, kizárólag az INA javára egy olyan egyszerű, az előadóművész előzetes hozzájárulására vonatkozó vélelmet állít fel, amely megdönthető, és így nem kérdőjelezi meg az előadóművész kizárólagos jogát. Az e cikkben

említett, szakszervezetekkel kötött megállapodások nem adják meg számukra az előadóművészeket megillető, „engedélyezéshez és megtiltáshoz” való jogot, azoknak kizárólag a díjazás megállapítása a céljuk.

18 PG és GF, valamint a Spedidam – amely önként avatkozott be a cour d’appel de Versailles előtt folyó eljárásba – fellebbezést nyújtott be ezen ítélet ellen a kérdést előterjesztő bírósághoz. Ez utóbbi jelzi, hogy kétségei vannak a módosított 49. cikkben előírt jogi szabályozásnak a 2001/29 irányelv 2., 3. és 5. cikkével való összeegyeztethetőségét illetően.

19 E körülmények között a Cour de cassation (semmitőszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [2001/29 irányelv] 2. cikkének b) pontját, 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját és 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint a [módosított] 49. cikkből eredő szabályozás, olyan eltérést biztosító szabályozást vezessen be a nemzeti műsorszolgáltató társaságoknak az audiovizuális archívumokon fennálló felhasználási jogaik jogosultja, az [INA] javára, amely előírja, hogy az előadóművészek szolgáltatásainak felhasználási feltételeit és az e felhasználás alapján járó díjazásokat az előadóművészek vagy az előadóművészeket képviselő munkavállalói szervezetek és ezen intézet közötti megállapodások szabályozzák, és e megállapodásoknak meg kell határozniuk e díjazás számítási táblázatát és e juttatások kifizetésének módjait?”

A 2001/29 irányelv időbeli hatálya

20 Amint az a jelen ítélet 13. pontjában felidézésre került, a szóban forgó felvételek rögzítésére 1959 és 1978 között került sor.

21 A 2001/29 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése értelmében, e rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell mindazon – ebben az irányelvben említett – művek vagy más teljesítmények tekintetében, amelyek 2002. december 22-én a tagállamok szerzői jogi és szomszédos jogi jogszabályai alapján védelemben részesülnek, illetve amelyek az ugyanezen irányelvben vagy annak 1. cikkének (2) bekezdésében említett irányelvekben foglalt védelmi feltételeknek megfelelnek. A 2001/29 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy az irányelv „nem érinti a 2002. december 22. előtt végzett cselekményeket és szerzett jogokat”.

22 Míg az INA és a francia kormány a tárgyaláson úgy érvelt, hogy a 2001/29 irányelv *ratione temporis* (időbeli hatálya miatt) nem alkalmazható az alapeljárásra, a francia kormány pontosította, hogy úgy tűnik, hogy az INA jóval 2002. december 22. előtt rendelkezett a szóban forgó felvételekre vonatkozó jogokkal, a Spedidam pedig jelezte, hogy az INA nem rendelkezett semmiféle szerzett jogokkal ezen időpont előtt.

23 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az alapügy felei hivatkozhatnak-e, és ha igen, milyen mértékben, a 2002. december 22. előtt esetlegesen megszerzett jogokra, illetve az ez előtt végzett cselekményekre, amelyeket egyáltalán nem érinthetnek a 2001/29 irányelv rendelkezései.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

24 Elöljáróban, a jelen ügy jogi hátterével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az derül ki, hogy a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. cikke szerint az előadóművész írásbeli engedélye szükséges az előadása rögzítéséhez, többszörözéséhez és

nyilvánossághoz közvetítéséhez. E törvénykönyv L. 212-4. cikke értelmében az előadóművész és az előállító között audiovizuális mű létrehozására kötött szerződés aláírása az előadóművész előadásának rögzítésére, többszörözésére és nyilvánossághoz közvetítésére adott engedélynek minősül.

- 25 A 2006. augusztus 1-jei 2006/961. sz. törvény módosította a kommunikációs szabadságról szóló törvény 49. cikkének II. pontját, előírva többek között egyrészt azt, hogy „az [INA] a részletszabályokban meghatározott feltételek mellett hasznosítja a nemzeti műsorszolgáltató társaságok audiovizuális archívumainak kivonatait”, és hogy „mint ilyen szervezet, az első sugárzástól számított egy év elteltével megszerzi az említett kivonatok felhasználási jogait”, valamint másrészt azt, hogy „a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. és L. 212-4. cikkétől eltérve a jelen cikkben említett archívumokban található előadóművészi művek felhasználásának feltételeit és az e felhasználás alapján járó díjazást a maguk az előadóművészek vagy az előadóművészek munkavállalói képviselői szervezetei és az [INA] közötti megállapodások rendezik”, és hogy „az említett megállapodásokban meg kell határozni egyebek mellett a díjazás mértékét és a díjazás kifizetésének módját”.
- 26 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból az derül ki, hogy PG, GF és a Spedidam úgy véli, hogy a módosított 49. cikk a 2001/29 irányelv 5. cikkének nem megfelelő kivételi rendszert vezet be az ezen irányelv 2. cikke b) pontjában és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában említett előadóművészek kizárólagos jogai tekintetében, hiszen lehetővé tenné az INA számára, hogy internetes oldalán fizetést követően letöltés útján kínálja ezen előadóművészek rögzített felvételeit, anélkül hogy igazolnia kellene, hogy e művészek e felhasználásra engedélyt adtak.
- 27 Ezzel szemben az INA úgy véli, hogy ez a cikk nem minősül sem kivételnek, sem az előadóművészek kizárólagos jogai korlátozásának, hiszen mindössze arra korlátozódik, hogy kialakítsa e jogok bizonyítási rendszerét, az előadóművészek hasznosítási jogának INA-ra való átruházására vonatkozóan egy megdönthető vélelem felállításával, amely vélelem lehetővé teszi számára annak elkerülését, hogy igazolnia kellene a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. és L. 212-4. cikkében említett írásbeli engedély, illetve munkaszerződés meglétét. Az INA hozzáteszi, hogy a módosított 49. cikk alapján kollektív szerződéseket kötött az előadóművészeket képviselő munkavállalói szervezetekkel, amelyek meghatározzák a felvételeik hasznosításának feltételeit, valamint a díjazásukat.
- 28 E megfontolásokra tekintettel emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás keretében a Bíróság és a kérdést előterjesztő bíróság feladatai egyértelműen eltérőek, és kizárólag ez utóbbi feladata, hogy a nemzeti jogszabályokat értelmezze (2013. január 15-i Križan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Így a Bíróságnak nem feladata, hogy valamely előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretén belül a nemzeti rendelkezések értelmezése tárgyában állást foglaljon. A Bíróság feladata ugyanis az, hogy – az uniós és nemzeti bíróságok közötti hatáskörmegosztás keretén belül – figyelembe vegye azt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban meghatározott ténybeli és szabályozási hátteret, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés illeszkedik (lásd ebben az értelemben: 2010. október 21-i Padawan ítélet, C-467/08, EU:C:2010:620, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 Emlékeztetni kell a Bíróság azon állandó ítélkezési gyakorlatára is, amely szerint a belső jog alkalmazásakor a nemzeti bíróságok kötelesek a belső jogot úgy értelmezni, hogy a szóban forgó irányelv által megvalósítani kívánt eredmény eléréséhez a lehető legteljesebb mértékig figyelembe vegyék annak szövegét és célját, következésképpen megfelelni az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésének. A nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének e követelménye ugyanis az EUM-Szerződés rendszeréből következik, legalábbis annyiban, hogy lehetővé teszi a nemzeti bíróságoknak, hogy az előttük folyamatban lévő ügyek elbírálása során hatáskörüknek megfelelően biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését (2012. január 24-i Dominguez ítélet, C-282/10, EU:C:2012:33, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 31 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az INA, amelynek – amint az a jelen ítélet 10. pontjában felidézésre került – feladata a nemzeti audiovizuális örökség megőrzése és gyarapítása, gyűjteményének egy részét nem tudja hasznosítani, mivel a szóban forgó audiovizuális programok gyártási irataiban nem állnak rendelkezésére az érintett előadóművészekkel kötött munkaszerződések. Mivel nem rendelkezik azon előadóművészeknek, illetve jogutódjaiknak a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. cikkében említett írásbeli engedélyével, akiknek a beazonosítása és felkutatása nehézkes, sőt lehetetlen, illetve az előbbiek és az e programok gyártói által kötött munkaszerződéssel, az INA nem hivatkozhatott volna a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-4. cikkében említett engedélyezési vélelemre.
- 32 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy a 2006. augusztus 1-jei 2006/961. sz. törvény éppen amiatt módosította a kommunikációs szabadságról szóló törvény 49. cikkének II. pontját a jelen ítélet 24. pontjában írt értelemben, hogy lehetővé tegye az INA számára közszolgálati feladatának ellátását. E bíróság egyébiránt jelzi, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás nem tartozik azon kivételek és korlátozások egyikének hatálya alá sem, amelyeket a tagállamok a 2001/29 irányelv 5. cikke alapján előírhatnak.
- 33 Egyébiránt, amint az a jelen ítélet 15–17. pontjában megállapításra került, míg a tribunal de grande instance de Paris (párizsi általános hatáskörű elsőfokú bíróság) és a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) úgy ítélte meg, hogy a módosított 49. cikk nem mentesítette az INA-t az alól, hogy beszeresse az előadóművész előzetes engedélyét a rögzített felvételeinek felhasználásához, a fellebbezés nyomán eljáró Cour de cassation (semmitőszék) lényegében úgy ítélte meg, hogy az alapügy tárgyát képező, „eltérést engedő” szabályozás alkalmazásának nem volt feltétele annak bizonyítása, hogy az előadóművész engedélyezte felvételének első felhasználását. Ezt követően a cour d'appel de Versailles (versailles-i fellebbviteli bíróság), amelynek ítéletével szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, úgy értelmezte ezt a módosított 49. cikket, hogy az az INA javára egy egyszerű vélelmet állít fel az előadóművész által az INA archívumaiban szereplő rögzített felvételek kereskedelmi hasznosítására adott előzetes hozzájárulás meglétére vonatkozóan.
- 34 E körülmények között úgy kell tekinteni, hogy kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az audiovizuális archívumok e célból kijelölt intézmény általi hasznosítása terén megdönthető vélelmet állít fel az előadóművész által előadásának rögzítésére és hasznosítására adott engedély meglétét illetően, ha ezen előadóművész közreműködik valamely audiovizuális mű sugárzás céljából történő felvételénél.
- 35 A 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében a tagállamok biztosítják a többszörözés, illetve a nyilvánossághoz közvetítés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében.
- 36 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy az e rendelkezések által az előadóművészek számára biztosított védelemnek széles körűnek kell lennie (lásd analógia útján: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanis, amint azt a 2001/29 irányelv (21) és (24) preambulumbekkezdése is kimondja, egyrészt a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények esetében tág meghatározást kell adni a belső piacon belüli jogbiztonság biztosítása érdekében. Másrészt az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szereplő, a védelem alatt álló teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének jogát úgy kell értelmezni, hogy az az olyan közönség számára történő cselekmények összességére terjed ki, amely nincs jelen azon a helyen, ahonnan a hozzáférhetővé tételi cselekmény alapja ered.

- 37 Ennélfogva e védelmet, akárcsak a szerzői jog által nyújtott védelmet, többek között úgy kell érteni, hogy az nem csupán a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja és 3. cikkének (2) bekezdésének a) pontja által biztosított jogok élvezetére korlátozódik, hanem kiterjed az említett jogok gyakorlására is (lásd ebben az értelemben: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 31. pont).
- 38 Arra is emlékeztetni kell, hogy az előadóművészek számára a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja által biztosított jogok preventív jellegűek abban az értelemben, hogy minden többszörözési vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételi cselekmény megköveteli az előzetes hozzájárulásukat. Ebből következik, hogy az ezen irányelv 5. cikkében kimerítő jelleggel felsorolt kivételek és korlátozások fenntartása mellett az ilyen művek harmadik személyek általi ilyen előzetes hozzájárulás nélküli minden felhasználását olyannak kell tekinteni, amely sérti a jogosult jogait (lásd ebben az értelemben: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 33. és 34. pont; 2018. augusztus 7-i Renckhoff ítélet, C-161/17, EU:C:2018:634, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Az ilyen értelmezés megfelel az előadóművészek jogainak magas szintű védelmére irányuló célnak, amelyre a 2001/29 irányelv (9) preambulumbekkezdése utal, valamint a lényegében ezen irányelv (10) preambulumbekkezdésében említett azon igénynek, hogy az előadóművészek megfelelő díjazásban részesüljenek rögzített előadásaik felhasználásáért, annak érdekében, hogy a jövőben is alkotó- és művészi tevékenységet folytathassanak.
- 40 Ezzel együtt, amint azt a Bíróság a 2016. november 16-i Soulier és Doke ítéletben (C-301/15, EU:C:2016:878, 35. pont) a szerzők kizárólagos jogait illetően már megállapította, mivel a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja nem határozza meg pontosan sem azt, hogy az előadóművész előzetes hozzájárulásának milyen módon kell megnyilvánulnia, e rendelkezéseket nem lehet úgy értelmezni, hogy azok előírnák, hogy az ilyen hozzájárulást szükségszerűen írásban vagy kifejezett módon kell megadni. Éppen ellenkezőleg, azt kell megállapítani, hogy az említett rendelkezések – amint arra a Bíróság ugyanezen ítélet 37. pontjában emlékeztetett – lehetővé teszik azt is, hogy e hozzájárulást hallgatólágosan adják meg, amennyiben – amint arra a Bíróság ugyanezen ítélet 37. pontjában emlékeztetett – azok a feltételek, amelyek fennállása esetén a hallgatólágos hozzájárulás elfogadható, szigorúan meg vannak határozva, annak érdekében, hogy magának az előzetes hozzájárulás elvének alkalmazási köre ne üresedjen ki.
- 41 A jelen ügyben, amint arra a jelen ítélet 31–33. pontjában rámutattunk, a módosított 49. cikk az audiovizuális mű elkészítésében közreműködő előadóművészt illetően egy megdönthető vélelmet állít fel az INA javára ezen előadóművésznek az előadása rögzítésére és hasznosítására adott engedélyét illetően, amely lehetővé teszi a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. cikkében előírt azon követelmény enyhítését, hogy rendelkeznie kellene az említett előadóművész írásbeli engedélyével az ilyen felhasználások esetében.
- 42 E tekintetben először is hangsúlyozni kell, hogy egy olyan előadóművész, aki maga is közreműködik valamely audiovizuális mű elkészítésében, annak a nemzeti műsorszolgáltató társaságok általi sugárzása céljából, és aki ily módon jelen van e mű e célból történő felvételén, egyrészt tudomással bír előadásának tervezett felhasználásról (lásd analógia útján: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 43. pont), másrészt a művet épp az ilyen felhasználás céljából adja elő, és így ellenkező bizonyíték hiányában, e közreműködés tényére figyelemmel úgy tekinthető, hogy engedélyezte az említett előadás rögzítését, valamint annak hasznosítását.
- 43 Továbbá, mivel úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező szabályozás lehetővé teszi az előadóművész vagy annak jogutódjai számára, hogy bizonyítsák, hogy nem járultak hozzá az előadás későbbi hasznosításához, a jelen ítélet 34. pontjában említett vélelem megdönthető. Ily módon e szabályozás,

legalábbis abban a részében, amelyben a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 212-3. cikkében előírt, de az uniós jog által nem előírt követelménytől való eltérésre szorítkozik, csak az ilyen engedély meglétének bizonyítására vonatkozó részletes szabályok kialakítására vonatkozik.

- 44 Végül e vélelem lehetővé teszi a jogosultak különféle csoportjainak jogai és érdekei közötti helyes egyensúly fenntartását, amelyre a 2001/29 irányelv (31) preambulumbekkezdése utal. Közelebbről, amint arra lényegében ezen irányelv (10) preambulumbekkezdése is hivatkozik, ahhoz, hogy az előadóművészek a jövőben is folytatni tudják alkotó és művészi tevékenységüket, megfelelő díjazásban kell részesülniük rögzített előadásaik felhasználása után, akárcsak a felvétel elkészítőinek, e munka finanszírozása érdekében. Márpedig a jelen ügyben, mivel az INA nem rendelkezik archívumaiban az előadóművészek vagy jogutódjaik írásbeli engedélyével, vagy az általuk és a szóban forgó audiovizuális programok készítőivel kötött munkaszerződésekkel, ezen intézet nem tudja hasznosítani gyűjteményének egy részét, ami sérelmes lehet az olyan egyéb jogosultak érdekeire nézve, mint például a szóban forgó audiovizuális művek rendezői vagy azok producerei, illetve azon nemzeti műsorszolgáltató társaságok, amelyek jogai az INA-ra szálltak át, vagy akár más olyan előadóművészek, akik esetleg ugyanezen művek elkészítése keretében adhatták elő műveiket.
- 45 Az ilyen vélelem mindenesetre nem érinti az előadóművészek azon jogát, hogy előadásaik rögzítésének felhasználásáért megfelelő díjazásban részesüljenek.
- 46 A fenti megfontolások egészére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az audiovizuális archívumok e célból kijelölt intézmény általi hasznosítása terén megdönthető vélelmet állít fel az előadóművész által előadásának rögzítésére és hasznosítására adott engedély meglétét illetően, ha ezen előadóművész közreműködik valamely audiovizuális mű sugárzás céljából történő felvételénél.

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az audiovizuális archívumok e célból kijelölt intézmény általi hasznosítása terén megdönthető vélelmet állít fel az előadóművész által előadásának rögzítésére és hasznosítására adott engedély meglétét illetően, ha ezen előadóművész közreműködik valamely audiovizuális mű sugárzás céljából történő felvételénél.

Aláírások